

ILUARSIISSUT

Siunnersuut ullulerneqartoq 31. august 2009 taarserpaa/EM 2009/12

Siunnersuutip normua imaassaaq: UKA 2009/11**2008-mut Landskarsip naatsorsuutaasa akuersissutigineqarnissaat pillugu siunnersuut**

(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisunut ilaasortaq)

Saqqummiussissut.

Matumuuna Naalakkersuisortaat sinnerlugit 2008-mut Landskarsip naatsorsuutai saqqummiutissavakka.

2008-mi Namminersornerullutik Oqartussat aningaasaqarnikkut ineriartorsimanerat naatsorsuutinit misissorneqarpoq. Angusat naatsorsornerat malittarisassat 1992-miilli atuuttut malillugit suliarineqarput, tassa imaappoq Namminersornerullutik Oqartussat isertitaat aamma IST-imik taaneqartartut ingerlatsinermi, sanaartortitsinermi taarsigassarsisitisinermilu aningaasartuutit ataatsimoortillugit angusat.

Landskarsi 2008-mi 318 mio. kr.-nik amigartooruteqarpoq, 390 mio. kr.-nik amigartooruteqartussat tapiissutitut aningaasaliissutit ilanngullugit missingersuusiorneqarsimalluni.

Namminersortut aningaasatigut annertuumik suliniuteqarnerat 2008-mi nangippoq. Inuit suliffeqannginnermit eqqugaasut amerlassusaat ukiuni 20-ni kingullerni appasinnerpaavoq. Atortussiassanik ujarlerneramik suliniuteqarnerit annertupput takornariaqarnerullunilu. Taassuma saniatigut illuliornermi sanaartornermilu, ingammik Nuummi, suliaqarnerit suli qaffasissorujussuujarput.

2008-mi pingaarnerusutigut aningaasaqarnikkut politikki annertusiartorpoq, aningaasartuutit tamarmiusut 5,9 pct.-mik qaffariarsimallutik,

isertitali 3,0 pct.-mik qaffariarsimallutik. Aningaasartuutit ilaasa qaffariarnerat pissuteqarpoq erngup nukinganut 200 mio. kr.-nik aningaasaliissuteqarnermi immikkut ittumik Nukissiorfinnut taarsigassarsiaritinneqarnerat. Tamannali naatsorsuutiginnikkaluaraanni, aningaasaqarnikkut politikki annertusiartorsimavoq.

Nioqqutissanik eqqussuinermi akitsuutit arlallit 19. oktober 2007-mi qaffanneqarput. Tassani ilaatigut pineqarput tupanit nioqqutissat, viinnit imigassallu aalakoornartullit. Naatsorsuutigineqarsimavoq, akitsuutinik qaffaaneq tamanna Landskarsimut 100 mio. kr.-nit missiliorlugit isertitaqaataaneruffiussasoq, kisianni akitsuutinik qaffaanerup kinguneraa nioqqutissat taakkua eqqussuunneqarnerata apparuarujussuarnera.

2008-mi 835 mio. kr.- nut sanaartugassanik suliaqartoqarpoq, tamanna 2007-misut annertutigingajappoq. 2008-mi sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaateqarfimmut 97 mio.kr.-nit nuunneqarput, tamatuma kingorna 885 mio. kr.-nik amerlassuseqalerput.

Saniatigut peqqissutsimut tunngasuni 47 mio.kr.-nik atuinerusoqarsimavoq aamma pensio-ninut tunngasuni, annermik utoqqalinersianut, 77 mio. kr.-nik atuinikinnerusoqarpoq. Kiisa-lu aluminiummi pillugu iluarsartuullugu pilersaarussiaq 31 mio. kr.-nik atuinikiffiuneruvoq.

Tassalu taakkua 2008-mut Landskarsip naatsorsuutaanut pingaarnerusutigut eqqarsaatigineqartut. Naatsorsuutit Inatsisartunut suliassatut tunniutinnginnerani erseqqissaatigissavara, naatsorsuutit kukkunerisiusumit oqaaseqarfigineqarsimmata taamaallaat ataatsimik nangaanartoqartinneqarlutik, akileraarutitigut isertitassat annertussusissaata naatsorsor-neqarnerat pillugu. Naatsorsuutini aningaasartuutit allat kukkunerisiusut eqqortuutippaat.

Akileraarutit isertitatut allattornerata naatsorsorneranut annermillu piffissamik inissitsiteri-nermut attaveqartunit nangaanartoqartitsineq attuumassuteqarpoq.

Kommuninit akileraartarnermut akiliisitsiniartarnermullu piffissamit tighuneranit Akileraartar-nermut Aqutsisoqarfik angusassamik toraagaqarluni sulisimavoq nunamut akileraarutitut

eqqortumik takussutissaqarnissamik piumasarineqartooq malinniarlugu.

Taamaalilluni suleriuseq naligiissaarinermilu ingerlatseriaatsit 2008-mut ukiunullu aggersunut suliarineqarput, immikkoortunut tamanut minnerpaamik malittarisassat naatsorsuutitut quppersakkamut ilassutaallutik. Ataqtigiimmik aqqissuussinermut suliniarnerit ingi-aqtigitillugit ingerlaavartumik ingerlatseriaatsit aqqinneqartassapput. Ataqtigiimmik aqqissuussinerit atorineqartut naapertorlugit misissuinerit aqqiissuteqarnerit assigiingitsut atulersinnerisigut Akileraartarnermut Aqutsisoqarfiup ilaatigut qulakkeernikuuvaa.

Isertitanik piffissamut inissitsiterinermit naatsorsuineq tunngavigineqarsimavoq, tassani isertitat angissusaat pillugu qularnartoqartitsisinnaasimalluni. Naalackersuisut kukkuner-suisut paasinninnerannut isumaqataapput, taamatut naatsorsueriaatsip pingaarnerusuti-gut tunngavissiat qaffasippallaarnerat nassatarisinnaammagu, taamaalillunilu landskarsip naatsorsuutaasa eqqortutut takuneqarsinnaanerit apeqquersinnaallugu. Taarsiulluguli akiligassalinnut annaasanut immikkoortitsisarnernut tunngavissiamut sammisoq suliarineqassaaq.

Naatsorsuutit inaarsarnerannut atatillugu tunngavissiap nutaap atornissaa periarfissaqann-givissimavoq. Naatsorsuutit inaarsareerneranni ullumikkumut naatsorsueriaaseq ukiumut aningaasaqarfiusumut 2009-mut atuuttumut annerusumik aqqiissuteqarnissaaq peqqutis-saqarsimanngilaq.

Naalackersuisut ilisimatitsissutitut oqaatigissavaat ukiumut nuna tamakkerlugu akileraaruti-tigut isertitat inaarutaasumik naatsorsorneri eqqoqqissaartumik oqaatigineqarsinnaann-gitsut, akileraarusiinerit piffissani sivilisunerusuni ingerlasarmata. Taamaalilluni akileraaruti-tigut isertitat angissusilikkat tamatigut nalorninartoqartumik naatsorsorneqartassapput. Naalackersuisut tassunga nalorninartorsiorfiusoq taanna millisinniarlugu periutsinik siunis-samut sammisunik Naalackersuisut suliaqarniarput.

Kukkunersiuinermit Ataatsimiititaliap avataanit kukkunersuisup kukkunersuineq pillugu nalunaarusiaq tigusiuvaa. Taassuma saniatigut nalunaarusiamut oqaaseqaatinut inassuteqaatinullu oqaaseqaatit Naalackersuisut Kukunersiuinermit Ataatsimiititaliamut nas-

siuppaat.

2008-mut Landskarsip naatsorsuutai pillugit Kukkuinersiuinermut Ataatsimiititaliamik oqaloqatiginnilluarnissaq Naalakkersuisut qilanaaraat.

Taamatut oqaaseqarlunga 2008-mut Landskarsip naatsorsuutai Inatsisartunit kukkuinersiuinermillu ataatsimiititaliamit suliarineqarnissaannut Naalakkersuisut sinnerlugit tunniuppakka.